

Geacht lid/relatie,

De corona is ook van invloed geweest op de plannen die HFDP voor afgelopen jaar had gemaakt. Het in werkgroepverband werken aan projecten als vroegere bewoning in Opeinde, het opzetten van een archiefstructuur, oude kuierpaden, stamboomonderzoek en interviews met oudere Peinders kon soms niet of maar gedeeltelijk worden gerealiseerd. Wel zijn we doorgegaan met het verzamelen van afbeeldingen en documentatie.

Met enige regelmaat worden ons deze laatste ook al spontaan aangeboden.

Ogenschijnlijk lijkt iets in eerste instantie niet interessant, maar gecombineerd met weer ander bronnen kan het soms toch wel weer een bruikbaar stukje van de grote 'Peinder puzzel' blijken te zijn of juist een bron voor verder onderzoek. Zo mochten we eens een schoenendoos ontvangen met trouw,- rouw en geboortekaartjes met informatie van voor en in WO II. Ook kregen we een schetstekening van de later afgebrande boerderij Nijtap 27.

Verder hebben we van Opeinde kopieën van vermelding van namen uit oude telefoongidsen van 1915 tot en met 1950 kunnen vinden en ook een omnummerlijst huisnummers van 1949. Dit even als toelichting op wat interessant voor ons is.

In dit kader doen we hierbij een algehele oproep aan een ieder, die van Opeinde (en nabije omgeving) nog documentatie of afbeeldingen heeft, of iemand kent die deze zou (kunnen) hebben, die we voor archiefdoeleinden zouden mogen hebben (of een kopie mogen maken).

Er zijn misschien buurtverenigingen (sommige bestaan al meer dan 40 jaar; welke buurtvereniging bestaat het langst?) die bijvoorbeeld nog interessante 'contributieschriften' o.i.d. uit de begin periode hebben met informatie van de eerste bewoners in hun buurt? Wanneer deze archieven er nog zijn zou dit kunnen betekenen dat men deze eigenlijk wel graag voor het nageslacht zou willen behouden? In dat geval kan HFDP ook archiefopslagruimte beschikbaar stellen voor het archiveren van deze archieven (te schenken of in beheer te geven).

Herinneringen maken deel uit van iemands kennis, die bestaat uit de volgende te onderscheiden soorten: 1. Van horen zeggen, 2. Zeker weten en 3. Intuitieve kennis. Dit betekent, dat mogelijk niet alles wat je je herinnert, ook echt waar is.

Daarom is het van belang, dat echte feiten ook aantoonbaar zijn.

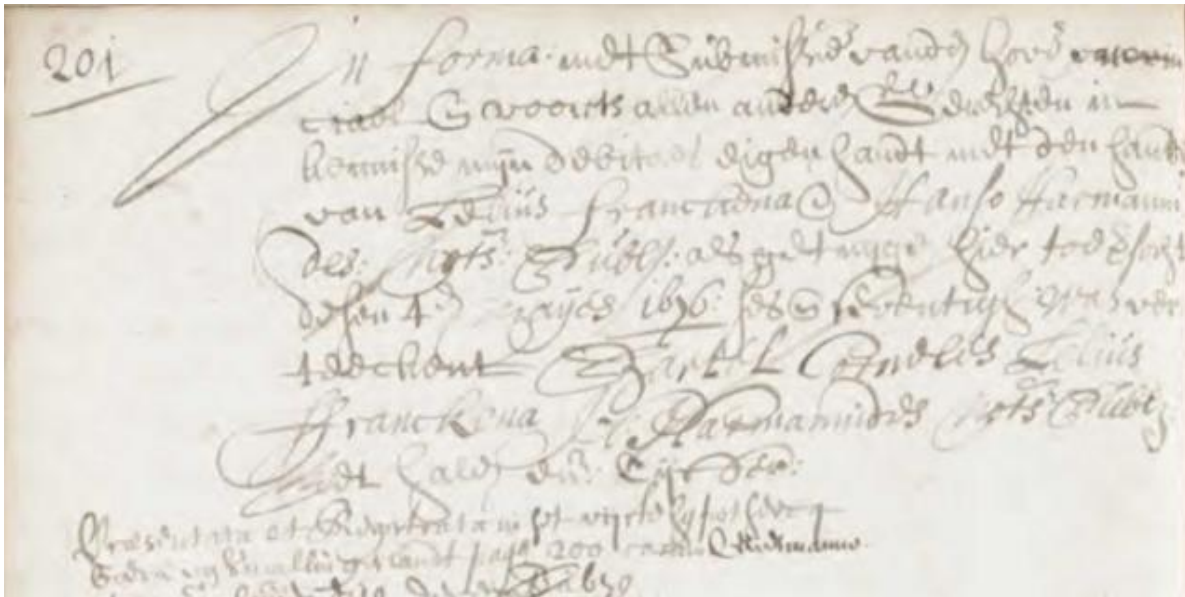
In dat kader zijn archieven (o.a. Tresoar /Provincie/ gemeente) van groot belang.

Als HFDP zijn we ontzettend blij met leden die de kennis hebben om uit de archieven de echte feiten te ontcijferen en voor ons beschikbaar te stellen.

Hierna enkele **voorbeelden** wat er o.a. aan feitelijke informatie uit archieven gehaald kan worden.

Soms wordt uit de gevonden informatie een (voorlopige) conclusie getrokken, welke – op basis van nieuwere informatie - mogelijk bijgesteld dient te worden.

Voorbeeld 1:

Er is een zeker kennis (en tijd) nodig om handgeschreven teksten als hierboven te kunnen ontcijferen.

Hierna een voorbeeld van een (ander stukje) tekst door Sjoerd de Boer uitgeschreven uit bovenvermeld proclamatieboek.

Tamme Tijsses Proclamatieboeken Sma Inv 70 Scan 34 Fol 63 dd 12-11-1695

Tamme n B. B. en C. op de coop van seeckere huijsinge en hieminge met bomen en plantagie cum annexis staende en gelegen op t Swartveen onder Opeijnde sijnde een vrije hieminge invoegen hetselve bij de vercooper in cope is becomen van Antie Jochems hebbende Gaucke Jochems ten oosten zijden en noorden en de erven van Hinne Sjoerds ten westen en wijders met dodaene actien profijten en gerechtigheden als daertoe en aen behoren. Alsoo vercoft en in cope becomen van Jancke Jans voor de somma van een hondert en dartigh Car gls, ijder gulden 20 strs doende, en laeste proclamatie in vrij cost en schadeloos geldt. Breder vermogens de coopbrieff in dato den 11 november 1695 daeraff zijnde.

Bij het nader bestuderen van dit soort historische feiten en koppelen aan andere bronnen als bijvoorbeeld stamboom-onderzoeksgegevens *), kunnen interessante conclusies worden getroffen.

Onderstand tweede (samengevat) voorbeeld

(de uitgebreide versie is te lezen in dorpskrant It Brechje van december 2020)

is een onderzoek, gedaan door Jelle Reitsma:

++++ DE GASTHUIS – PLAATS, OPEINDE = UIT DE VERGETELHEID +++++

De volgende aankondiging in de Leeuwarder Courant van 22 januari 1839 riep bij mij de vraag op: welke boerderij is dit:

De Notaris J. G. VAN BLOM, te Dräkten, zal, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:
Eene zeer vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN, gelegen te Opeinde, de Gasthuis-plaats genaamd, met de daarbij behorende MAADLANDEN, gelegen onder Oudega, te zamen groot, volgens kadastrale meting, 43 bunder 33 v. roede en 59 v. el, bij den eigenaar *J. H. Rinsma* in gebruik, en op de in de Grietenij Smallingerland gebruikelijke tijden, in den jare 1839, te aanvaarden; breeder omschreven bij Verkoopboekjes, die ten Kantore van den Notaris zijn te bekomen.
De veiling dezer Zathe zal plaats hebben, te Opeinde, ten huize van den Herbergier *Izaäk Douma*, op Donderdag den 24 Januarij 1839, des namiddags te 4 uren.

De “Gasthuis Plaats” (stem 10) is in 1640 in bezit van Juffr. Ida van Lezaen (1595 – voor 1648), vrouw van Jonkheer Jan/Johan van Roorda (1605 – 1657). . Ida is een dochter van Jonkheer Wolphaert van Lezaen (Grietman van Tietjerksteradeel) & Jonkvrouw Genoveva van Rattaller en kleindochter van Johan Rattaller (Grietman van Tietjerksteradeel) & Ida van Loo. Voor haar huwelijk met Jan/Johan van Roorda was zij getrouwd met Sabe van Wissema (- 1623).

In 1640 is Jan Draevis pachter van de plaats, hij is getrouwd met Reynts Lefferts. Zij doet belijdenis te Nijega op 6 mei 1649.

Stemcohier 1698 vermeld dat stem 10 dan in bezit is van de kleinkinderen van Willem Hijlckes Hogeveen (Ontvanger van Boelgoederen te Leeuwarden) zijnde namens hun vrouwen Bouricius Fooy, Rienk Seijes Eysinga, Ds. Petrus Antonides en Dr. Petrus Piersma en Jancke Verhoek.

Ds. Petrus Antonides is een van de voorouders van de in Opeinde wonende fam. Antonides.

1698: Gebruiker/huurder Wopkes Fookes.

In Floreencohier van 1700 vinden we Dr. Petrus Piersma c.s als eigenaar en Wopke Fookes (Fokkes) als huurder en gebruiker. De boerderij en landerijen worden als volgt begrensd: Leijdijck ten Noorden, Van Haersma ten Westen, Alle Binnes ten Oosten en Pastorie(landen) ten Zuiden.

In Floreencohier van 1708 is Wopke Fookes nog steeds huurder/gebruiker maar de eigenaar is nu ST. ANTHONIJ GASTHUIS te Leeuwarden. Zij blijft eigenaar tot 12 mei 1797 en heeft dus de naam aan deze plaats gegeven.

Uit de Encyclopedie van Friesland het volgende: Het St. Anthony Gasthuis te Leeuwarden heeft vele bezittingen ("gasthuis plaatsen" soms met bel in de gevelsteen). Oorspronkelijk was het armen ziekenhuis, maar ook reeds vroeg proveniers- of kostkopershuis.

De Gasthuisplaats op kadasterkaart 1832:

Voor de lezer, die het verhaal tot hier gevolgt heeft en de bijgaande kaart bekijkt, zal misschien niet direct herkennen, dat de genoemde boerderij precies op de plek staat, waar nu het Opeinderkanaal loopt.

Op 29 jan 1883 onteigent de Provincie Friesland, grofweg gezegd, de westelijke helft van gasthuisplaats plus bijbehorende gronden t.b.v. de aanleg van het Stroomkanaal van de Smalle Eesterzanding tot in Bergummermeer. De aannemers van dit werk zijnde Cornelis Sterk uit Heukelum en Tijs Swets uit Ameide moeten dus ook zorg dragen voor de sloop van de in het tracé staande plaats.

Op de Oostelijke helft, nog in bezit van J.S. van der Burg, bouwt hij een nieuw huis op de kavel voorheen bekend onder No. B942 zijnde de oud boomgaard. Dit huis heeft in de voorgevelnok net onder de schoorsteen een in ijzer vermeld jaartal: 1884, het bouwjaar van dit huis, nu bekend als lendrachtsingel 3. Tevens zijn 2 gevelornamenten aangebracht met de tekst resp. Anno & 1709. Het heeft er alle schijn van dat deze ornamenten van de Gasthuisplaats afkomstig zijn.

Eindconclusie: Huis lendrachtsingel 3 is de "vervanger" van de Gasthuisplaats.

*) Hier de link naar stamboomgegevens in beheer bij Jelle Reitsma:

[Stambeam De Pein / Opeinde, Nijega \(Small.\) & De Tike » Genealogie Online](#)

RaboclubSupport

Langs deze weg willen we iedereen bedanken voor zijn/haar stem waarmee we een bedrag van € 286,34 hebben mogen ontvangen voor verder inrichten dorpsarchieven.

Secretariaat/ledenadministratie:

Hegedykje 23.; T.: 0512-371696 ;
E.:bestuur@hfdepein.nl ; www.hfdepein.nl

Tot slot

Langs deze weg wenst het bestuur van HFDP u allen een rustige jaarwisseling en een voorspoedig (en z.s.m. coronavrij) 2021.